

Alfred Bjørlo (V) sette på vegner av Ap, Sp, SV, MDG, KrF og V fram slikt forslag:

«Alternativ:

8. Når det gjeld §16 (Krav til skrivekompetanse) føresler departementet å endra regelverket som gjeld individuell plikt for tilsette i statsforvaltninga om å nytta nynorsk og bokmål i tråd med gjeldande reglar. Dette vert erstatta med ei plikt på organisasjonsnivå for statsorgana og eventuelt fylkeskommune organ om å syta for at reglane om språkbruk blir følgde.

Vestland fylkeskommune ynskjer at det framleis skal vere ei plikt på individnivå. Vi vil peika på at endringa kan innebera ei svekking av jamstillinga av bokmål og nynorsk, samt av sidemålsopplæringa sin status i skulen. Går ein bort frå ei plikt på individnivå om å nytta nynorsk og bokmål i tråd med regelverket vil ein svekka nokre av argumenta for opplæring og eksamenar i både nynorsk og bokmål i skulen. Ei anna ulempe kan vera at krav om skrivekompetanse ikkje vert teke med ved stillingsutlysingar. Dette kan medføra at det vert rekruttert færre med god skrivekompetanse i baa målformene i offentlege organ.

(siste setning i punkt 8 i innstillinga frå hovudutval for kultur, idrett og integrering utgår)»

Avrøysting

Innstillinga punkt 1-7 og 9-10 vart samrøystes vedteken.

Innstillinga punkt 8 fekk 3 røyster (1H og Frp) og fall mot Bjørlo sitt forslag som vart vedteke.

Vedtak

1. Vestland fylkeskommune ser det som positivt at departementet vil lovfeste statusen til norsk språk og definere statusen til samiske språk, teiknspråk og andre språk som staten etter internasjonale avtalar har eit ansvar for.
2. Vestland fylkeskommune vil peika på at det norske språket er under press frå engelsk, i form av domenetap innan enkelte sektorar, som akademisk og i digitale medium. Vidare er nynorsk, som det minste av dei to norske målformene, under press frå bokmål. Talet nynorskbrukarar går ned, noko som gjev det offentlege eit særskilt ansvar for vern og aktiv bruk av nynorsk.
3. Vestland fylkeskommune meiner føremålet er tydeleg og godt formulert i utkastet til ny språklav. Det er viktig at lova slår fast at ein har eit ansvar for å fremje det minst brukte skriftspråket, og at det offentlege skal verne og fremje samiske språk og norsk teiknspråk, kvensk, romani og romanes.
4. Vestland fylkeskommune stør alternativ 1 i utkastet til lov, altså at fylkeskommunar og fylkeskommunalt tilknytte organ skal vere verkeområde for lova. Dette vil styrka rettane til nynorskbrukarar, føre til meir nynorsk og til eit sterkare vern av det minst brukte norske skriftspråket. Det er også ei naturleg følgje av at fylkeskommunane tek over fleire oppgåver frå staten, og vil auka bruken av nynorsk som offentleg tenestemål. Dette er spesielt viktig i fylke med eit mindretal av kommunar som har nynorsk som administrasjonsmål.
5. Vestland fylkeskommune stør utkastet til §9 (Klart språk). Me vil understreka at dette er ein viktig paragraf. Klarspråk er med på å gje eit klart språk tilpassa brukaren, og stiller krav til forvaltninga om å styrka språkkompetansen.
6. Når det gjeld §10 (Offisiell rettskriving for bokmål og nynorsk) meiner Vestland fylkeskommune at det er viktig at det vert lovfesta at statsorgan skal ha namn på norsk, både bokmål og nynorsk, som følgjer offisiell rettskriving. For å sikra dette bør dei aktuelle statsorgana sjå til at Språkrådet vert konsultert på eit tidleg tidspunkt når det gjeld namn på statlege verksemdar.

7. Vestland fylkeskommune stør framlegget til lovparagraf i §11, alternativ 1, som seier at kommunestyra sjølv gjer vedtak om krav til statsorgan om å bruka berre nynorsk eller bokmål i all skriftleg kommunikasjon med kommunale organ. Samstundes er det viktig at staten har tydelege forventningar om å ta særleg omsyn til språkbrukarane i kommunar med skular eller elevgrupper som nyttar nynorsk, men der majoriteten nyttar bokmål.

8. Når det gjeld §16 (Krav til skrivekompetanse) føresler departementet å endra regelverket som gjeld individuell plikt for tilsette i statsforvaltninga om å nytta nynorsk og bokmål i tråd med gjeldande reglar. Dette vert erstatta med ei plikt på organisasjonsnivå for statsorgana og eventuelt fylkeskommune organ om å syta for at reglane om språkbruk blir følgde.

Vestland fylkeskommune ynskjer at det framleis skal vere ei plikt på individnivå. Vi vil peika på at endringa kan innebera ei svekking av jamstillinga av bokmål og nynorsk, samt av sidemålsopplæringa sin status i skulen. Går ein bort frå ei plikt på individnivå om å nytta nynorsk og bokmål i tråd med regelverket vil ein svekka nokre av argumenta for opplæring og eksamenar i både nynorsk og bokmål i skulen. Ei anna ulempe kan vera at krav om skrivekompetanse ikkje vert teke med ved stillingsutlysingar. Dette kan medføra at det vert rekruttert færre med god skrivekompetanse i båe målformene i offentlege organ.

9. Vestland fylkeskommune meiner det er viktig og rett at Språkrådet gjennom §18 får ei utvida rolle som rettleiar, rådgjevar, tilsynsorgan og forvaltningsorgan i språkspørsmål. Dette gjev Språkrådet auka legitimitet og medfører at heile verksemda til rådet blir lovfesta. Å gje Språkrådet tydeleg mandat som tilsynsorgan med plikt til statsorgan og fylkeskommunar om å rapportere til Språkrådet er ein god måte å føre tilsyn med at lova blir følgd.

10. Vestland fylkeskommune meiner at Språkrådet også bør gjevast ansvar for vern og utvikling av norsk teiknspråk, og syner i denne samanhang til høyringssvar frå Bergen Døvesenter.